

WEERBARE RUIMTE

ONDERZOEKSVOORSTEL:
VERSTERKEN VAN ZELFVOORZIENING OP VLAK VAN GEZONDE VOEDING

DOEL

Stad Leuven werkt aan een Beleidsplan Ruimte Leuven, voor de ruimtelijke ontwikkeling op lange termijn. Voorliggend onderzoeksvoorstel focust op de ruimtelijke opgaven die samenhangen met de weerbaarheid van de stad waarin een vorm van zelfvoorziening noodzakelijk is. Om de te verwachten klimaatschokken op te vangen (adaptatie) en in functie van efficiëntie (mitigatie). De resultaten zullen geïntegreerd worden in het planproces.

Een conceptnota wordt verwacht medio 2027, een definitief beleidsplan eind 2029. Het onderzoek wordt idealiter afgerond in het tweede kwartaal van 2027 zodat we bepaalde bevindingen tijdig in het proces kunnen meenemen, al is samenwerking rond dit topic uiteraard ook mogelijk na deze periode.

SITUERING

Twee centrale, gekoppelde ruimtevragen beïnvloeden het beleidsplan.

1.

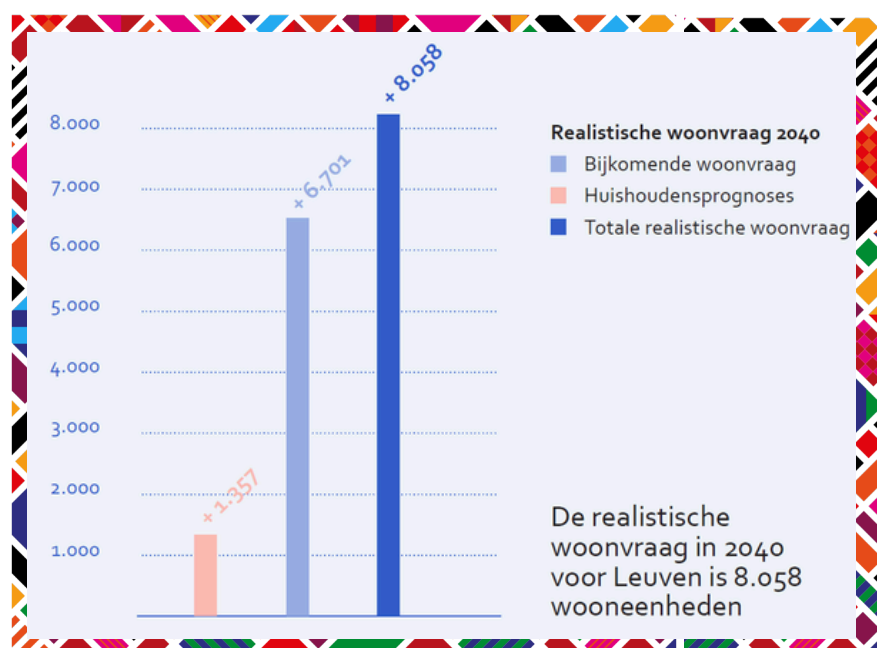
Ruimte vragen rond 8000 bijkomende woningen, bijhorende nieuwe stedelijke voorzieningen en extra ruimte voor werkgelegenheid tegen 2040

→ Deze zijn al goed in beeld gebracht en onderbouwd.

2.

Ruimte vragen rond landbouw, water, groen - nodig om de stad weerbaar te maken tegen schokken ten gevolge van de klimaatontwrichting

→ Deze zijn minder kwantitatief geraamd maar wel heel belangrijk voor de transitie naar een leefbare, rechtvaardige en toekomstbestendige stad

VOEDING VERBINDT

LEUVEN - VANDAAG EN IN DE TOEKOMST

Er zijn al beloftevolle initiatieven rond zelfvoorziening opgestart, bijvoorbeeld rond water (eigen drinkwatervoorziening), voedsel (Boer en Compagnie), logistieke speler voor de korteketen (Kort'om Leuven) en PV installaties (samen met ECOOB).

Maar nog meer is nodig voor een weerbare toekomstbestendige stad. En zelfvoorziening vraagt ruimte. Daarom wil de stad hiermee rekening houden in het ruimtebeleidsplan. We leggen de focus op weerbaarheid en zelfvoorzienendheid voor water en voeding, en niet op vlak van energie, dat is een ander ruimtelijk vraagstuk.

SCHOKBESTENDIG VIA BIOREGIONALE AANPAK

Klimaatverandering en geopolitieke instabiliteit vergroten de kans op 'schokken' zoals extreme weerfenomenen, internationale conflicten die toevoer van basisproducten bemoeilijken. Dit zorgt voor een kwetsbaarheid en kansen op socio-economische crisis met gevolgen zoals voedselrellen, instorting van de zorg, etc.

Om dergelijke crises het hoofd te kunnen bieden, en om na zo'n crisis de samenleving snel terug te herstellen, moeten we werken aan veerkracht en weerbaarheid. Deze steunen deels op zelfvoorziening, in hoeverre een gemeenschap basisbehoeften zoals drinkwater, voedsel en energie zelf kan voorzien.

Leuven is op zoek naar oplossingen om in gevallen van zware schokken tijdelijk tenminste een deel van de eigen behoeften te kunnen vervullen. Dit past in een bioregionale aanpak, die de afhankelijkheid van globale stromen tempert, meer bewustzijn en verbinding brengt voor de natuurlijke leefomgeving, en onderdeel is van een rechtvaardige transitie waarin iedereen mee kan.

ONDERZOEKSVRAGEN

1

Hoeveel van de lokale behoeften dekt de productie op Leuvens grondgebied vandaag op het vlak van voedsel? Indien er voldoende interesse is bij onderzoekers kan de scope worden uitgebreid met drinkwater en energie.

2

Hoeveel ruimte vertegenwoordigt die voedselproductie? En hoeveel van die ruimte is benut voor landbouw met een lokale afzetmarkt?

3

Wat is een zinvolle ondergrens voor die productieruimte en de bijhorende distributie, om schokken het hoofd te bieden? 5%? 10%?

4

Hoeveel bioproductieve ruimte (hetzij op volle grond, op groene daken, ...) is er bijkomend nodig om die ondergrens te verzekeren, nu en in 2040? En hoe kunnen deze ruimten zich inschakelen in een (korte)keten logistiek? (ruimtelijk metabolisme)

5

Deze denkoefening beperkt zich tot de producerende ecosysteemdiensten die voorzien in basisbehoeften. Kan deze denkoefening verbreed worden naar de regulerende ecosysteemdiensten, zoals klimaat? Hoeveel ruimte is er bijvoorbeeld nodig om voldoende infiltratie mogelijk te maken voor 8000 extra woningen op basis van de hemelwaterverordening?

Maken we Leuven samen weerbaar?

- In de vorm van bijvoorbeeld een thesis - academiejaar '26-'27
- Gezamenlijk projectvoorstel (ook na zomer '27)
- Zelf een voorstel?

Spreek Daan Van Tassel of Wiet Vandaele aan of contacteer hen via mail

daan.vantassel@leuven.be

wiet.vandaele@leuven.be

